

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
DEPARTAMENT WSPÓŁPRACY Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM

Warszawa, 20 grudnia 2021 r.

DWST-WPZN.5022.93.2021.MB

Pani
Danuta Brzezińska
Prezes
Towarzystwa Nauczycieli
Bibliotekarzy Szkół Polskich
Nowy Świat 21a
00-029 Warszawa

Szanowna Pani Prezes,

odpowiadając na Pani pisma, Ministerstwo Edukacji i Nauki uprzejmie informuje.

Rola biblioteki szkolnej została opisana w *art. 104 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082)*. Zgodnie z tymi regulacjami organizacja biblioteki uwzględnia w szczególności zadania w zakresie:

- 1) gromadzenia i udostępniania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz innych materiałów bibliotecznych, zgodnie z art. 22aj ustawy o systemie oświaty;
- 2) tworzenia warunków do efektywnego posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
- 3) rozbudzania i rozwijania indywidualnych zainteresowań uczniów oraz wyrabiania i pogłębiania u uczniów nawyku czytania i uczenia się;
- 4) organizowania różnorodnych działań rozwijających wrażliwość kulturową i społeczną uczniów, w tym w zakresie podtrzymywania tożsamości narodowej i językowej uczniów należących do mniejszości narodowych, mniejszości etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym;

- 5) przeprowadzania inwentaryzacji księgozbioru biblioteki szkolnej, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 27 ust. 6 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz.U. z 2019 r. poz. 1479).

Dodatkowo w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.)* wskazane zostało, że zadaniem szkoły podstawowej jest wprowadzenie uczniów w świat literatury, ugruntowanie ich zainteresowań czytelniczych oraz wyposażenie w kompetencje czytelnicze potrzebne do krytycznego odbioru utworów literackich i innych tekstów kultury. Szkoła podejmuje działania mające na celu rozbudzenie u uczniów zamiłowania do czytania oraz działania sprzyjające zwiększeniu aktywności czytelniczej uczniów, kształtuje postawę dojrzałego i odpowiedzialnego czytelnika, przygotowanego do otwartego dialogu z dziełem literackim. W procesie kształcenia i wychowania wskazuje rolę biblioteki (szkolnej, publicznej, naukowej i in.) oraz zachęca do podejmowania indywidualnych prób twórczych. Wysokie kompetencje czytelnicze wpływają na sukces uczniów w szkole, a w późniejszym życiu pozwalają pokonywać uczniom ograniczenia i trudności związane z mniej sprzyjającym środowiskiem społecznym. Czytanie jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, to jedna z najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w procesie kształcenia. Dzieci, które dużo czytają, mają bogaty zasób słownictwa, z łatwością nazywają swoje uczucia i wchodzą w relacje z rówieśnikami, rzadziej sprawiają kłopoty wychowawcze, mając lepiej rozwiniętą wyobraźnię umożliwiającą obiektywne spojrzenie na zachowania własne i innych, w konsekwencji lepiej radzą sobie z obowiązkami szkolnymi, a także funkcjonowaniem w społeczności szkolnej. Ważne jest, aby zainteresować

uczniom czytaniem na poziomie szkoły podstawowej. Uczeń powinien mieć zapewniony kontakt z książką, np. przez udział w zajęciach, na których czytane są na głos przez nauczycieli fragmenty lektur, lub udział w zajęciach prowadzonych w bibliotece szkolnej. W ten sposób rozwijane są kompetencje czytelnicze, które ukształtują nawyk czytania książek również w dorosłym życiu.

Odnosząc się do kwestii czasu pracy nauczyciela bibliotekarza biblioteki szkolnej, uprzejmie wyjaśniam, że czas pracy tego nauczyciela jest określony w art. 42 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762) i w przypadku zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy, wynosi on do 40 godzin tygodniowo, w tym 30 godzin obowiązkowego wymiaru zajęć tzw. pensum.

Jednocześnie zgodnie z art. 35 ust. 1-2 ww. ustawy, w szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania, nauczyciel może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych zgodnie z posiadaną specjalnością, których liczba nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Przydzielenie nauczycielowi większej liczby godzin ponadwymiarowych może nastąpić wyłącznie za jego zgodą, jednak w wymiarze nieprzekraczającym 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

Przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych **powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.**

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że nauczyciel bibliotekarz biblioteki szkolnej, w szczególnych przypadkach podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania, może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych, z tym, że przydział godzin powinien umożliwić mu realizację (w tygodniowym czasie pracy wynoszącym do 40 godzin)

wszystkich zadań wynikających z art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Ponadto, stosownie do art. 35 ust. 2a – 3 ww. ustawy, nauczyciel, w tym nauczyciel bibliotekarz może być wyznaczony przez dyrektora szkoły do realizacji doraźnego zastępstwa. Nauczyciel zastępujący nieobecnego nauczyciela, realizuje doraźne zastępstwo **poza swoim tygodniowym obowiązkowym wymiarem zajęć**. Wynagrodzenie za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy. Przydział doraźnych zastępstw nie może uniemożliwiać nauczycielowi realizację wszystkich obowiązków wynikających z art. 42 ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że czynności w zakresie prawa pracy należą do wyłącznej kompetencji dyrektora szkoły. Natomiast nauczyciel, który nie zgadza się z decyzją pracodawcy, może dochodzić swoich praw na drodze sądowej, bowiem stosownie do treści art. 91c ust. 2 ustawy - Karta Nauczyciela, spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, rozpatrywane są przez sądy pracy.

Ponadto informuję, że opinie Ministerstwa Edukacji i Nauki mają charakter informacyjny i nie stanowią wiążącej wykładni prawa.

Z wyrazami szacunku,

Jerzy Jakubczuk
Dyrektor
/ – podpisany cyfrowo/